Noomerai sen 10 mynge. ***Byxii oronuudai proletaarinar, negedegtii***

Buriaad-Mongoloi ҮNEN

BK(b) P-iin Buriaad-Mongoloi Mozkoom ba BMASSR-ei CGK-ai yerbyriiin gazeeta

№ 255 (2288)
1937 onoi
NOJAABRIIN
4
VTOORNIK

14-xi xilee garna
ULAAN-YDE goored,
BMASSR

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai Preziidiymei togtool

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai togtooxonь:

Uçaastagai hunguuliiin komiisiin tyryylegşe gy, ali sekretaarь bolboi eeriingee xydelmerilze baihan gazarhaa salin xylehee abxaar, 1937 onoi nojaabriiin 30-haa dekaabriiin 30 xyrter eeriingee gol xydelmerihee syleelegdexe baina geze oloxo.

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai tyryylegşe M. Kaliinin.

SSSR-ei CGK-ai sekretaariin tyloo SSSR-ei CGK-ai Preziidiymei geşyyn A.Andreejev.

Moskvaa, Kreemlь. 1937 onoi nojaabriiin 1.

AGUU JIXE XORIN ZIL

Xorin zilei saad tee, Aguu xe socialiis revoliyyciin ilaan yder—1917 onoi nojaabriiin 7-do bosohon araduudai enialaьna voozdь Vladiimir ьjilç Leenin gaixaltai merneeer iigeze xelehen baina:

„Eneen hee xolşo Rosiiin yxede şine yje orobo, ene urbadugaar revoliyyce bolol eeriingee eses hyyleingee ynde socialiizmiin ilaltada yrgexe baina... Bidener myee ebteigeer azallaza huraab. Eneeniii mynee hajaxan olhon revoliyyce gerşeleze aina. Prolitariaaduudii delxein evoliyyceede xyrgexe ba bygei ilaxa oloniitiin organizaaciin ime xysen bidende bii.

Oros orondo proletaariiin cialiis gyreniii baiguulxiin eregeer bidener mynee orolxo johotoibdi.
Byxe delxei deere socialiis evoliyyce mandatugai!"

Yngerhen zamaa gedergee raza yzexe ba byxe delxein lxatai manai aixabtar jixeyyd ilalta amzaltanuudai n gargaza baihan ene sagta eninei ede ygenyyd sedxil ergemeer duuldana.

Xorin zil boloo, soveed oron ere komuniizmiin daişalxii g, Maarks—Eengelьs—Leen—Staalinai tug baxatai riuun namilzan baina. Bymrseg delxein zurgaanai nen xubi Soveed Xolboon dor socialiizm bolbol busalta igeer ba ogtolon ilaba. Mai Exe oronoi araduud xojorban zilei xatuu şanga ba gajaata temeseleer goorod xyegei azalşadai socialiis bylm baiguulaa.

Manai oron bolbol byri hain ba byri jixe xyseteil bolzo ina. Byxii daisadtai angiin rsa şiryyn temesel soo, xylmerişen tariaaşanai anxa ryyşiin socialiis gyren bailulhan SSSR-ei araduudai nzalta aixabtar jixe baina. evoliyyciin tyloo beje nahaa genen, manai oronoi tyryy nyyd jyynei tyloo soxildon ba byxe delxein tyyxete ltanuudii xerxin dailaza abnjii medexede ajatai haixan bajartai baina. Manai xyydei elbegeer adxahan şun zygeer xoohon osoogyi, ajaa ygehiinь medexede ajahaixan ba bajartai baina. cialiizmiin yndertxe deerehee ahan zamaa gedergee xarayzexe ba „socialiizm bolbol SR-te tuilahan ba dailan taad baihan xereg myn" aalin) geze hanaxadaa, eer ba paartida joho oruugaa ogorxozo baihan mederei lbol bidenei zosoo ulam zobajar oruulna.
Leenin—Staalinaar xytelegze jahahan bolьşeviiguudai mer kogoorto bolbol şteixeexirnyyd, zinoovьjev-kaamevuudai aradta urbananiii busoxizo, kapitaalii eris şyyredelgede azalşadii xytelen jahan, 1917 onoi Oktiaabriiin artagdaşagyi ydernyydhee deniii miil 20 zil tahalaza iina. 1917 onoi Oktiaabriiin ternyydte, Aguu jixe socialiis volіyyciin ydernyydte xyn relxitenei tyyxe bolbol byi d e l x e i n erxe şyleegiin lxatai erjisiin ton berxetei ilnyydei negii xehen baina. yniii xynei mylzexe jabadalii dsadxaza baihan, milioon zonoi l zargalai tyloo syleetei, tvoorsk azalii batalahan şine delei bolbol xeleze boloşogyi zoolon soo tyrehen baina Leein—Staalinai paartiaar xytegdehen Orosoi xydelmerişen ngi bolbol arad zoniii ojoorgyi zobolon zyderel ylesxelenee bosxon, komuniis bylgenei jireedyin gegeen zamaar, ygede nlitiin baidalai haizaal ba bata bexi eb nairamdal eeşe xoinohoo daxuulan xytelee.

„Aguu jixe oronoigoo zaxahaanь zaxadanь xyrter bolьşevilizmiin ilaltiin trimfaalьna

☆ ☆ ☆

„Praavda"

☆ ☆ ☆

dabxiltaar jabaza garaabdi,—geze Leenin bolbol Oktiaabriiin dailaldaanai hyyleer bişee hen.—Bidener bolbol xaan zasagai ba byrzyinyydeer dar lagdaza baihan azalşan niitiin ton doodo talii oedenь yrgeze, şyleetei ba bejee daangi baidalda oruulaabdi. Erxim byrzyaazna parlaamentata respyyblikenyydte orxodoo xemzeeleşegyi byri deede ba demokratiis şine tiipei gyren bolxo Soveed respyyblikii bidener baiguulhan ba bexi zyylhen bainabdi. Bidener bolbol ygeitei tariaaşadaar tuhaluulhan proletaariin diktatuurii togtoozo, socialiis şinedxelgenyydii jabuulga yrgeneer bodomzologdohon sisteemii exileebdi. Bidener bolbol byxii oronuudai xede milioon xydel merişed ba milioonuudai entiyziaazmiin galii badaruulhan ba eehediingee xysende etige xe etigel badaruulaabdi".

Aradai tvoorşesk xysende gynzegii etigedeg bolьşeviiguud, Leenin, Staalin bolbol jaagaaş haa manai Exe oron jaduuxan ba xysegyi baixaa bolizo, xyserxeg ba elbeg delbeg bolxiin nugaraltagyi şuud şiideberieer dyyren baidaghen. Teed, mynee Aguu jixe Oktiaabriiin socialiis revoliyyciin XX zilei oin urda tee—oronoigoo baidalda bolhon jixiin jixe poliitikan uşaral myn bolxo —SSSR-ei Verxoovno Soveedai hunguulida beledxeze baiza, socialiizmiin tylee eehediingee aldarta temeselei dyngyydii bidener gargaza bainabdi. SSSR-te bolhon Aguu jixe Oktiaabriiin socialiis revoliyyciin XX zilei oido zoriuulza BK (b) P-iin CK-ai gargahan ba „Praavdiin" mynee yderei noomerta tolilogdohon loozungnuud soo manai baidal tobşo ba elieer gereltyylegdehen baina.

Mylzelgii usadxalga ba azalşadta syleetei, şanga şadaltai baidal olgohon—egeel ede bolbol manai Oktiaabriiin revoliyyciin dyn myn.

„Xuuşan Rosiii bolbol jaduuxan ba xysegyixen baigaa. Soveed Xolboon bolbol xorin zil soo socialiizmiin xysen tygelder ba elbeg delbeg oron boloo. SSSR-ei azalşanda zol xubi asarahan manai Oktiaabriiin revoliyyce mandatugai!"

Inag Exe oronoigoo xyse şadal ba xyserxeg xyaii bexizyylxe, amzaltanuudaa. arbidxaxa, socialiizmiin tuhada byri ylyygeer xydelmerilxiin xelberişegyi bidenerei xyselen, manai mederel, manai zorig bolbol bolьşeviiguudai paartiaar xytelyylhen, ilahan aradai ede loozungnuud soo ton eli todo ba gyn gynzegiigeer xaruulagdahan baina. Zol zargalta, bajasxalanta hain yder bolxo Oktiaabriiin revoliyyciin XX zilei oi ba Verxoovno Soveedai hunguulida socialiis baiguulaltiin byxii froontnuud deere yiedberiiin şinenyyd ilaltanuudtai ugtan jirexiin tylee aguu jixe azalai aarmiiin xyserxeg otriaaduudai perekliçka byxii Soveed Xolboon dotor bolzo baina. SSSR-ii delxei deere ton tyryy azyiledberiiin, teexnikiin, ton jixe byteemzetei xydee azalai oron bolgoxo, elbeg eldin produukcii tuilaxa, şuluu nyyrhe, neefть, metaal, maşiina jixeer gargaxa, jixeer siitec, torgo, sembe, xubsaha gargaxa—gehen socialiis myriiseenei faafosaar tatagdan orohon xydelmerişed tariaaşad, soveed inteligeentenerei erilte xysel iime baina. SSSR-ei Staalin Konstituuca bolbol Aguu jixe Oktiaabriiin socialiis revoliyyciin temeselei ba ilaltiin dyn myn. Faabrika bazavooduudai, kolxoozoi pooliiin staxaanovtan, bolьşevilg paartiaar xymyyzyylegdehen xynyyd bolbol manai revoliyyciin ton ynetei kapitaal myn Xolboonoi Soveed ba Yndehetenei Soveedai deputaaduudta kandidaaduudii debzyylxe xeregte zoriuulhan xydelmerişed, kolxoozniguud, alba xaagşadai hunguuliiin urda teexi suglaanuud bolbol azalşadai monoliitno, nigta zagsaaltai ba negedeltei, aradai daisadta ton duragyi ba BK(b) P-iin Staalin CK-da ba Soveed zasagta aguu jixe duratai ba bejee ygengi baihii demonstraacalan xaruulna.

Manai paartiiin xysen bolbol arad zontoi xatuu şanga barisaadanь baina. Leenin—Staalinai aguu jixe paartiiin geşyyd—komuniistnar bolbol heremzee xeden daxin xursad xaza, byxii ba ali byxii xojor niuurtaniii esestenь xyrter elişelen gargaza, paartigyi oloniitetei ton nigta barisaa baiguulxa johotoi. Hunguuliiin kampaaniiin gol zyiliinь xadaa—paartigyişyydhee taharangyigeer, paartigyişyydtei sugtaa xydelze, tedentei xamta Verxoovno Soveedai deputaaduudta kandidaaduudii oruulxa johotoibdi geze paartiiin geşyyd byxen oilgoxo johotoi. Azalşan niitiin poliitikan edebxiii tolgoilxo, paartigyi oloniitetei xamta Verxoovno Soveedta ton erximyyd, Leenin—Staalinai xeregte esestee xyrter bejee ygehen, socialiizmiin tylee suxariltagyi temesegşed bolxo zonuudii oruulxa—egeel eneenii paarti bolbol bolьşeviig byxenhee erine.

Bidener kapitaliis xyrieelelge soo huuza ba xydelmerilze bainabdi. Paartin ba paartin bişe bolьşeviig byxenei ba manai oronoi azalşad bygediin xereg bolbol revoliyycioonno heremzee jixedexeze, aradai byxii daisad—troocko-buxaarintnai şpioonuud, xorologşodii, xariiin faşiis razveedkiin xylehenşedii ygei xexe uşar baina. Orondoo urbagşadta yxel—gehen loozung bolbol eehediingee hanal medereleer negen baihan aguu jixe Soveed arad zonoi duradxal bolno.

Manai oron bolbol byxii delxein azalşad ba darlagdahan oloноi Exe oron myn. Xiiin uygee talada baihan azalşadta xyrtehen xubinь xadaa—faşiiş terror, ylesxelen ba azalgyi baidal baina. Darlagdangi xyn tyrelxiten bolbol eehediingee hanal sedxilii ilagdaşagyi Soveed Xolboon teeşe xanduulna. Byxii delxein azalşadii syleegee olxiinь xeregte tataza baihan ba eehediingee orosoi nyxedei ziseeji dagaxiin zorig oruulza baihan majaak meteer SSSR bolbol XX zil soo orşono.

Socialiizmiin aşa yre bolxo manai ilagdaşagyi Ulaan Aarmi bolbol Soveedai araduudai amagalan azalai xyserxeg tulguuri, revoliyyciin aguu jixe ilaltanuudai ynen saxiuul myn baina. Manai Exe oron bolbol azalşan aradai aixaa medexegyi xybyyd eehediingee lioodçiguudaar, tankiistnuudaar, gabijaata seregşed myn pogranііçniguudaar joho oruugaa omogorxono.

Aguu jixe Oktiaabriiin socialiis revoliyyciin dyngyydii gargaxa ydernyydte , Verxoovno Soveedai hunguuliiin beledxelei gaixaltai ydernyydte milioon tooto azalşad byxii delxei dyyrter iigeze uriaalxa baina:

—SSSRei azalşadai tyryy otriaad bolxo Byxe Xolboonoi Komuniis (bolьşeviig) Paarti mandatugai !

—Maarks—Eengelьs—Leenin—Staalinai aguu jixe, ilagdaşagyi tug mandatugai !

—Leniniizm mandatugai!

Xoliin jabadalai pasaziirsk poojezdnuud soo hunguuliiin uçaastaguudii baiguulxa tuxai

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai togtool

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai togtooxonь:

SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltiin bolxo yder, 1937 onoi dekaabriiin 12-oi yder zamdaa jabahan, xoliin jabadalai pasaziirsk poojezdnuud soo „duugaa ygexe erxiin ynem şelgetei" hungagşadhaa biylleticenyydiinь abxiin tulada hunguuliiin uçaastaguud baiguulagdaxa baina.

Xoliin jabadalai pasaziirsk poojezdnuudai hunguuliiin uçaastagai komiisanuud bolbol „SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltiin tuxai Dyrimei" 49-dexi zyilei johoor, xoliin jabadalai pasaziirsk poojezdnuud soo hungaita ynger gexehunguuliiin uçaastaguudai baiguulagdahan rajoonuudta tere tusxai soveedundaaranь batalagdaxa baina.

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai tyryylegşe M. KALIININ.
SSSR-ei CGK-ai sekretaariin tyloo SSSR-ei CGK-ai Preziidiymei geşyyn A. Andreejev.

Moskvaa, Kreemlь. 1937 onoi nojaabriiin 1

BMASSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai Preziidiymei togtool

BMASSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai 1937 onoi oktiaabriiin 16-nai yderei togtoolii xubilgaza, BMASSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai Preziidiymei **togtooxonь:**

1. Yndehetenei Soveedta hungaxa hungaltiin talaar Buriaad-Mongoloi ASSR-ei hunguuliiin ookrugai geşyyn Miroonova Dominika Matveejevnaji muuşalhan materiaalnuudai oronon deerehee tereenii komiisiin sostaavhaa gargaxa.

2. Yndehetenei Soveedta hungaxa hungaltiin talaar Buriaad-Mongol ASSR-ei hunguuliiin komiisiin sostaavta politikan-gegeerelei albangazarnuudai xydelmerilegşedei profsojuuzhaa nyxer Sopranьkoova Anastaasi Sergeejevnaaji oruulaxa

BMASSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai tyryylegşe G. Belьgaajev.

BMASSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai sekretaariii tyr orologşo Ilьiin.

BAMSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai Preziidiymei togtool

BMASSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai 1937 onoi oktiaabriiin 16-nai yderei togtoolii xubilgan, BMASSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai Preziidiymei **togtooxonь:**

1. Xolboonoi Soveedta hungaxa hungaltiin talaar Ulaan-Ydiin xydeegei ookrugai hunguuliiin komiisiin geşyyn Dasaxorluujev Baldan Sodnoomoviç gegşiii muuşalhan materiaalnuudai orohon deerehee tereeniii komiisiin sostaavhaa gargaxa.

2. Xolboonoi Soveedta hungaxa hungaltiin talaar Ulaan-Ydiin xydeegei ookrugai hunguuliiin komiisiin sostaavta gyrehei albangazarnuudai xydelmerilegşedei sojuuzhaa nyxer Sololoov Konstantiin Ivaanoviçii oruulaxa.

BMASSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai tyryylegşe G. Belьgaajev.

BMASSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai sekretaariii tyr orologşo Ilьiin.

BMASSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai Preziidiymei togtool

BMASSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai 1937-onoi oktiaabriiin 21-nei yderei togtoolii xubilgaza, Buriaad-Mongoloi ASSR-ei. Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai Preziidiymei **togtooxonь:**

1. Yndehetenei Soveedta hungaxa hungaltiin talaar Jaruuniin ookrugai hunguuliiin komiisiin geşyyn Daşaxorluujev Baldan Sodnoomoviç gegşiii muuşalhan materiaalnuudai orohon deerehee tereeniii komiisiin sostaavhaa gargaxa.

2. Yndehetenei Soveedta hungaxa hungaltiin talaar Jaruuniin ookrugai hunguuliiin komiisiin geşyynde Xoriiin rajoonoi komuniis organizaacahaa nyxer Oçiirov Budazab Oçiiroviçii oruulaxa.

BMASSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai tyryylegşe G. Belьgaajev.

BMASSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai sekretaariii tyr orologşo Ilьiin.

BMASSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai Preziidiymei togtool

BMASSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai 1937 onoi oktiaabriiin 16-nai yderei togtoolii xubilgaza, BMASSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai Preziidiymei **togtooxonь:**

1. Xolboonoi Soveedta hungaxa hungaltiin talaar Ulaan-Ydiin xydeegei ookrugai hunguuliiin komiisiin geşyyn Kolyzeenina Konstantiin Feodoroviçii muuşalhan materiaalnuudai orohon deerehee tereeniii komiisiin sostaavhaa gargaxa.

2. Xolboonoi Soveedta hungaxa hungaltiin talaar Ulaan-Ydiin xydeegei ookrugai hunguuliiin komiisiin geşyynde Vestoogai MTS-uudai xydelmerilegşedei sojuuzhaa nyxer Goroxoovski Sergei Alekseejeviçii oruulaxa.

BMASSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai tyryylegşe G. Belьgaajev.

BMASSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai sekretaariii tyr orologşo Ilьiin.

Azalta yderte 18 kilograam tariaan

Eengelьs, 29. (TASS). Ene zilei ynder deede urgasa bolbol Povoolьzodoxi Neemecyydei respyyblikiin kolxoozniguudta jixe olzo olgobo. Krasnokyyrsk kantoonai „Friişe kraaf" kolxooz gansal ene zilei urgasahaa zuun tabin taba mingan tyxerig olzo olobo.

Krasnokyyrsk kantoonai Leebedevka huurinai kolxoozniguud azalta ydertee 18 kilograam tariaa xubaagaa. Kolxoozniguud ynder deede urgasa abza şine gernyydii bariza, mal xudaldan abza baina.

Ispaanidaxi froontnuud deere

▽ ▽ ▽

Centraalьna froont

Ispaaniiin oborooniin ministeerstviin medeeselei johoor, oktiaabriiin 28-nai ydeşe yimyyleeşen bolbol kliniiçosk goospitaliiin fiigelii tenelebe. Ene tehereige bolbol respyyblken seregyydei okooponuudta jamarş gemtel yzyyleegyi. . .

Oktiaabriiin 28-nai yder yimyyleeşen bolbol Madriidii arteleeriaar boombodobo. Valeensihaa abtahan medeeselei johoor, grazdaan xyn zonoi dunda yxehen ba şarxatahan xynyyd olon.

Gvadalxaara proviincada yimyyleeşen bolbol Seerijaa oşohon xargii deere jabahan respyyblkiinxiniii ataakalaad, gederge soxiuulhan baina.

Kyeesta de la Reina seektor deere yimyyleeşen taakanuudii xehen baina. Yimyyleeşen jixe geegdelteigeer gederge soxiuulhan baina.

Ispaaniiin oborooniin ministeerstviin medeeselei johoor, respyybliken arteleeri bolbol Araavka ba Posyeelii şigleed dabxiza jabaa yimyyleeşenei otriadii taraan halgaa. Respyyblkiinxinei batarei bolbol Xaraama goloi seektorhee Pyeente Nyeeva teeşe oşozo jabaa yimyyleeşenei gryzoviiguudii buudaba.

Zyyn froont

Sagai ularilai muuşag baihan deerehee, froontiin eldeb uçaastaguud deere zamxaruu baina. Alьkoriisei seektorte respyyblkiinxin bolbol yimyyleeşenei tyryy poziicanuudii xangaxa jabadalda haad uşai uulza şadahan baina.

Respyybliken arteleeri bolbol Teryeelihee garaad jabahan yimyyleeşenei poojezdii boombodoo. Lokomotiiv ba xeden vagoonguud butasoxiuulaa.

Espaanь aagenstviin medeeselei johoor, hyylşiin ydernyydei torşo soo yimyyleeşen bolbol Deede Aragoonido aldahan territoorinuudaa gederge busaaxa geze yregyi hedelgeuyydii xehen baina.

Yimyyleeşenei byxii ataakanuud odoo xyrter yregyi xosorzo baina. Deede Aragoniiin froontnuud deere respyybliken seregei çaastьnuud bolbol sentiaabrьda bolnon do tolgonuudai yjede ezelhen territooriingoo 90 garan proceentii ezelheer zandaa baina.

Xroonika

SSSR-ei CGK bolbol nyxer R. I, Eejxii SSSR-ei gazar tariaalangai Arkoom bolgon batalaba.

***

SSSR-ei CGK bolbol nyxer M. A. Çernoovii SSSR-ei gazartariaalangei Arkoomai ujalgaaa syleelebe.

***

RSFSR-ei AKS bolbol RSFSR ei AKS-ai dergedexi kinofikaaciin ypravleeniiin naçaalьnigta nyxer M. I. Riizakoovii batalaba.

***

RSFSR-ei Arkomsoveed bolbol RSFSR-ei AKS-ai dergedexi kinofikaaciin ypravleeniiin naçaalьnigai ujalgahaa nyxer N. A. Miliyytinaiii syleelebe.

(TASS).

BYXII PVZ-ai EMEGTEIŞYYDEI HUNGUULIIN URDA TEEXI SUGLAAN

Ene onoi oktiaabriiin 31-ei yder ydeşiin 6 çaasta Ulaan-Ydiin PVZ-ai klyyb-teaatr soo byxe zavoodai emegteişyydei suglaan bolbo. Tus suglaan deere, zavoodai emegtei xydelmerişen, staxaanovtanai ba inzeneerno teeh nikiin xydelmerilegşedei exenernyyd xabaadalsaba. Suglaan bolbol SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltatai daşaramduulahan zorilgonuud tuxai asuudalii xelsehen baigaa. Ene asuudal tuşaa BK (b) P-iin Mozkoom ai negedygeer sekretaariin ujalga dyyrgegşe nyxer **S. D. Ignaatьjev** elidxel xebe.

Nyxer S. D. Ignaatьjevai elidxelhee

—Nyxedyyd! Manai zargaltai arad bolbol SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa galxomşag daata myn bolxo —dekaabriiin 12-oi yderte dytelen jireze jabana. Iideemei myn oodereer aza baidalii, xezee baigaa xeregii, Oktiaabriiin revoliyyciin urda teexe xesyy xynde baidaltai jaabaş adalid xaza bolxogyi. Tixe sagai baidalda, myneenemgee baidalii urdahaanь zyrlyylen tabiza, bidener xadaa Verxoovno Soveedai hungaltada amzaltadaa naidalgatai jireze jabanaidi.

Bidener xadaa, delxei deere sotsialiizmiin yzegdeegyi aguu jixe şine berkiigi, baiza bainaabdi. Bidenerte ugxiyytei yder bolxo—dekaabriin 12 oitozo beina. Yirebee yder jirexe byri, alkaha ehxa xoroo ba byri, bajartai, oyuutei baixa jahotoibdi. Gehe, xexixe xyxiceresel jyrna beze, tereenii adali myn xeregş xeregtereen le baina. Yaen bodoto deeree, Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltada beltedxei jamar baina gereşeb? Beledxel adaei tuş baga, oroidoo ygei şaxuu. Propagaanda geeşe huda. Manai sebtel gazeetanuud, profsojuuzai ba komsomoolai organizaacanuud xeldeş xeregtei, muu xydelmeri xene. SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltada tuxai asuudalii zaaxuin udxa şanartai, şuxala şuxala kampaanuudaar ujuuldunlan jabuulxa sanagyiadi. Esee hyylde yşee manai dutuu jyvme jyyn bainab gexede, bidener xadaa erxim hain xynyyd, sotsialiis azalai geroi nuudii eliryylen xeruulxaggyi bainabdi. Xeruulxa gee haa tiime xynyyd xeden zuu, mingaaraa baixa. Ede bygedi manai jixeşeg dutagdalnuud, muu telamnai myn bolno geeşe.

Araalai daisad — byrzyaazna nacionalistnuud, troocko-buxaarintnai xyi-bolşed, lamanar, kulaagnud bolsol manai erxim xynyyde eeredtegee gaixamşagta xeregee bytesedeh haad xee. Japoon—nemetsei faşizmda bejee rudeldahan troocko-buxaarintnai gaadnuud, manai uragşaa dobşoxe iledtiin detşeltii jamar negen argaar bariva gaze hédene. Byrzyaazna-nacionalistnuud ba tedenerei xoroto jabuulga manda jyyji xaruulnaa gexede, ohol nazagai baihan gazarte, aradai daisadtai temesedeggyi gazarte, daisadai buzar muuxai uurxai baidag ahaniii xaruulba. Tedener—daisad bolbol pan-mongoloi ideiji nebteryylen baixa zuuraa, Buriaad-Mongol aradta, zaaxanş işengyigeer, genze uglaa, terenei intereesii dolexein faşizmda xudaldaxa gehen baigaa. Gebeş, tedener ene nuzagai jabuulgajaa gyisedxexe sadaragyi. Xydelmerişen angi ba kolxoozoi tariaaşan tedenerii usadxaxa! Gansaxan le Leenin—Staalinai paarti bolbol bidenii zybeer xytelberilxe jym geze xydelmerişen angi ba kolxoozoi tariaaşan iab haisa medexe.

Genetei xamta, bidener bolbol negen xelberil—byrzyaazna-nacionalistnuud, troocko-buxaarintnai temesexe zuuraa, terenaee haga bişe xiuultai nygeede xelberil—velikoderzaavna şoveniizmtai temesexe temeselil zaaxanş martaxa johoggyladi.

Moskoomdo baihan medeegei johoor Ulaan-Yde gorodoi territoori deere baigaa negen instityydei Buriaad ba oros stydentnerei xeorondo jahanai ilgaa german baina. Orodnuud, Buriaaduudtaa deereixeze eldeb taaraxagyi ygenyygeer nerelne gene. Ene jabadal jyy xaruulnab? Ene bolbol tus instityydte internacionaalbo xynyyzyylelgiin xydelmeriin oroi ygei baihiinь gereşelen xaruulna. Iime tuia, byrzyaazna nacionaliizmtai temesexe zuuraa, velikoderzaavna şoveniizmtai eris tes temesexe xeregtei. Ene bolbol Buriaad-Mongol respyyblikiin paartin ba paartin bişe bolşeviiguudai gol şuxala zorilgo myn.

Seaşanь xelexe bolоo haa, nyxedyyd, SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltada beledxexe xeregte bolşeviig bişeer xandaxa ba amaa angain huuxa jabadalii şuud asadxaxa xeregtei baina.

Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltada beledxexe xeregte agitaaca ba propagaandiin geeşe ton şuxala yyrgii ezelexe baihanь xen bygedede eli baina şuu.

Hungaltada beledxexe beledteitei, xydelmerjee jamaraar ujasaldunlan tabiza johotoib? Manai agitaaternuud, Staalin Konstituuca ba hunguuliin Staalin xuuliii yrgen olon niitede oilguulan nebteryylxiin tuia ceex ba zavood g. m. elbegegdexedee ynexeeree bolşeviig agitaatornuud baigaa beldi.

Agitaator bolboi eeriingee gol ujalgii yuen şudarga bejelyylxiin xazuugaar, azalşan olon niitede hunguuliin xuuliii oilguulza, nebteryylze jabaxa zuuraa, tedenerei abiaan, tedenerai eriltii honoroor duulaza, eseste eneenei tuxai tusxaita paartin soveedai organizaacanuudta medeesee haa, paartin soveedai organizaacanuud bolbol; azalşan olon niitiin eriltii xangaxa, tedenerei zaaza ygehen dutuuji darii usadxaxiin talaar şuud xemzee abxa baina. Iigeze, bidener xydelmeriee tabiza şadaahaamnai manai gol zorilgo gyisedxegdehen geze toolo-xodo bolno. Bidener iigeze xydelmeriee tabiza şadaahaamnai amzalta oldoxonь xolo bişe. Zygeer, bide iimeer xydelmeriee tabiza johotoi ba ujalgataiş bainabdi.

Nyxedyyd! SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltiin beledxelde zoriuulagdahan şuxala zebşeg bolxo— agitaaca ba propagaandiin zorilgonuud, tedenei yyrge tiime baina.

Ede bygedii aldartai neretei-geer gyisedxexiin tulada manai emegteişyyd bolbol baga bişe yyrgii ezelene. Emegteişyyd xadaa, bidener bolbol Leenin—Staalinai xeregei tylee yneхeeree eseşegyi temeselşed myn geeşebdi geze bejejee bodoto deerens xaruulhan baina. Azyiledberide, aiibaa byxii azalda emegteişyyd bolbol aldartai neretei huuriii ezelne. Soveedai emegteişyyd bolbol azalai bodoto geroinuud bolzo şadahan baina. Manai emegteişyyd uhan jixe dalaida syydnii hamaruulza şadadag, manai emegteişyyd agaar, ogtorgoiji ezemden, xynde bombovooznuudai, şuumgai xurdan istrebiitelьnyydei ştyrvaalii zalan jabaza şadadag—iime geroi emegteişyyd bolzo şadahan baina şuu.

Nyxedyyd! Bidener bolbol hunguuliiin yjede emegteişyydte, tedenerei daişalan olhon huuriiinь dyyren sym ygexe johotoibdi. Xen xenei medexeer, myneenei şine hungaltadaş xadaa eeregyi gooroduudta xytelxii yyrge xabaadaxa baina. Ede suglaraad baihan erximei erxiin emegteişyyd—xydelmerişed, staxaanovtan ba inzeneerno—teexnikiin xydelmerilegşedei exenernyyd! Tanai ymene jamar zorilgonuud tabigdanaa? Taanar bolbol xydelmerişen angiin tyryy zergiin emegteişyyd baihandaa, jyy xexe ujalgataib ta? Angiin talaar egeşe dynertnei bolxo emegtei kolxoozniguudtaa Staalin Konstituuca ba hunguuliiin Staalin xuuliii esestenь xyrter oilguulan nebteryylxii BK(b)P-iin Mozkoom taanarii uriaalna. Enenlii xaişan geed xexe xeregteib? Tyryy zergiin erximei erxim emegteişyyd, poliitikan talaar xysed beledxeltei emegteişyyd bolbol, agitacioonno brigaad g.m. emxidxeze, rajoonuudta garza, kolxoozniguud-emegteişyydei dunda Staalin Konstituuca ba hunguuliiin xuuliii nebteryylen oilguulxa g.m. şuxala yyrge baina geeşe. Tanai zavoodai emegteişyydei organizaaca myn tereenşelen byxii emegteişyyd bejeeree, ene aguu jixe zorilgii ton şuxala zorilgo myn jym geze oil-good, tereniii aldartai nereteigeer gyisedxexe beze geze bi naidanab.

Tanai zavood bolbol hyylei yjede jixe amzaltanuudii dabahan baina Ene amzalta bolbol gansaxanş tanai bişe, myn byxe B.M. Respyyblikiin azalşanai bajaranь myn bolno.Taanar emegteişyyd xadaa, eehediingee eregtei nyxed, axa dyynereigee ba byxe zavoodai xydelmerişedei ba komaandna sostaaval aza huudalii haizaruulza, haad tybeggyigeer xydelmerilxe ysloovniinь bii bolgoohaatnai, amzalta, ilalta nuud byri jixe, byri olon baixa zer getei.

Ene xydelmeriii saaşadanь ulam yrgeneer, ulam xurdanaar jabuulxa xeregtei baina.

SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltada beledxexe zuuraa, bidener bolbol troocko buxaarintnai buzar burtagii esestenь xyrter, duuhan arilgaadyi bainabdi geze oilgoxo xeregtei. Daisan bolbol, yşee, ali bolxoor xoro xexii xysexe. Egeel eldeb argaar temesexee hanaxa. Troocko-buxaarintnai şaara şabxaruunuudii eseslen ygei xexe—egeel iime zorilgo bidener bygedenei ymene baina Ede buzar xoroton manai zergede negeş baixa johogyi.

SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltatai daşaramdahan zorilgonuudii bejelyylxiin tulada erşemteigeer xydelmerilxiin tylee temesexe.

Grazdaniiin bygede hungaltiin yderte, Leenin—Staalinai paartiiin aguu jixe xeregte bejee sym ygehen xynei tylee imagta duugaa ygexebdi!

Manai emegteişyydei urgaza baigaa aguu jixe edebxi mandag!

Leenin—Staalinai aldarta paarti mandag!

Leenin—Staalinai BK(b)P-iin CK mandag!

Araduudai Aguu jixe voozdь nyxer Staalin mandag!

(Aplodismeentnuud).

Aguu jixe Oktiaabriiin revoliyyciin 20 zilei oin urda tee

Rekoordto jixe urgasa abhan kolxooz

Biçyyrei aimagai Partizaanai osmonoi „Kraasno znaamia trydaa“ kolxooz (tyryylegşenь, nyx. Beellix) bolbol ene zilde rekoordto jixe urgasa abhan tyryy kolxoozuudai negenь myn bolno.

Ynder urgasa abxiin tylee tusxailahan uçaastagta tarihan 50 gektaar şeniiciin tarilgahaa, gektaar byxenei 50 ceentner, 45 gektaar ovioosoi tarilgahaa gektaar byriiin 25 ceentner urgasa abaa. Ene kolxooz bolbol gansaxan tusxailahan uçaastaghaa ydii şineen jixe urgasa abaad dyyree bişe, 800 gektaar şeniiciin tarilgahaa gektaar byxenei 17 ceentner, 405 gektaar ovioosoi tarilgahaa gektaar byriiin 17 ceentner, 50 gektaar jaçmeeniiin tarilgahaa 20-20 ceentner, 165 gektaar jaariciin gektaar byrihee 15-15 ceentner ba 150 gektaar jaaricahaa 18-18 ceentner urgasa abaa. Myn, 12 gektaar prosb tariza tereerei gektaar byriheenь 11 ceentner urgasa abxa tysebtei aad, 20-20 ceentner urgasa abaa.

Ene kolxoozoi byxii kolxoozniguud bolbol gazartariaalangai azalii jixe hainaar erxiledeg. Tariaanaigaa somolgii yni sagta dyyrgeed, mynee soxilgiin xydelmeriii jixe tyrgen teempeteigeer jabuulza baina.

Gansaxan oroohoto tariaanai tylee temesexe temeseleer xydelmerieer xizaarladag bişe, ogoroodoi ba ogvoşiin kylьtyyriin tarilgada byriş jixe amzalta tuilahan baina. Uşaranь, 1936 ondo 1 gektaar sviookliin tarilgahaa 550 ceentner, 1 gektaar morkooviiin tarilgahaa ceentner urgasa abhan bail mynee zilde 1 gektaar svioliin tarilgahaa 600 ceentr myn 1 gektaar morkoov tarilgahaa 300 ceentner, 1 gtaar ogyrciihaa 250 ceent urgasa abaa. Gadana, karta kiin tarilgahaa bahal muu b urgasa abhan baina.

—Manai kolxooz bolbol rilgiin urgasa deeşelyylx tylee tahalahan tusxaita uça tag deeree xoxir şebxe ynehe taraaza, gazarainь dyyriii ylemze hainaar xel ba uhalhanai aşa tuhaar şel ce, ovioos ba ogoroodoi ta gahaa rekoordto urgasa abt Jirexe zilde ba jyrenxii ene hee xoişonxi zilnyydte ta giingaa byxii talamai de ene dyrşelee yrgedxeze, b jixe urgasa abxa zorilgo biaabdi, abzaş şadaxa baix di,--geze ene kolxoozoi tyry legşe nyx. Beellix gegşe te deglene.

Jyrenxii deeree, ene kolxoozoi kolxoozniguudanь myr zilde ynder deede urgasa hanaigaa aşaar, azalta yd tee neiieed jixe tariaa ta abza, ynexeeree şanga şadal baidalda orozo baina. Yhgerhaa odoo yjede kolxooznigudanь azalta ydereigee tar avaansaar abaad koperaaca hain duraaraa xudaldaza, tefoon, samovaar ba bişeş deb edlelnyydii abza, ger sgoo kylьtyyrne johoor azahi xiin tylee temeseze bai Ene kolxooz bolbol Oktiaariiin socialiis revoliyyciin zilel oiji iime jixe amzaltat gaar ugtaba.

B.On.

Nyx. Nikolaajev eeriingee yyrgii medeeg gy?

Ibolgiin maşiina traaktorei staanciin direektorii poliitikan talaar orologşo Nikolaajev A. gegşe baixa jym. Ene jyy xedeg xyn be? Kolxoozniguudai dunda poliitikan oilguulaltiin xydelmeri jabuulxiin orondo miil xoohoor albadaxa zariaxa aaşa gargadag baina.

Nyx. Nikolaajev bolbol kolxoozuudta ton yseen jabadag, Kolxoozuudta oşoo xadaa kolxoozniguudtai uulzaza, tedenei azal ba baidal tuxai xeereldexe ba oilgoogyi jyyeniinь oilguulxa ujalgatai baihan aad, miil xaşaraad, xaraagaad „aakt bişexeb“ geze ailgaad gyilgeze jiredeg.

Tiixe zuuraa, poliitikan oilguulaltiin xydelmeri xeleşegyi muu baina. Zişeelxede, „Xubisxal“ kolxoozdo şine Konstituuca, SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltiin zaabaritai tanilsaxa tuxai jamarş xydelmeri xegdenegyi. Ene kolxoozdo 10 şaxam komsomoolşuud bii bolboş, tedener bahal jyyş medenegyi.

„Xubisxal“ kolxoozdo hungaltiin xuuli oilguulxa xydelmeri jabuulxa agitaatornuud oldoodyi. Ende 30 tuxai xyn yseg bişeg medexegyi ba baga medexe bii baina. Tiigebeş, 1937 on soo edeniii yseg bişegte hurgaxa tuxai xydelmeri ogto jabuulagdanagyi.

Poliitikan-oilguulaltiin xydelmeri jabuulagdaagyi, heremzegyi moxoo baihan uşarhaa daisan elemeentnyyd eehediingee xoroto xereg jabuulna. „Xubisxal“ kolxoozoi axalagşa morişon Sanziin Lodon gaze baixa jym. Tere xyn bolbol eneenei urda tee kontrbaan şireze xonzoo naimaa xeze jabahan baina.

Ene daisan bolbol kolxoozdo şurgan orood, xoroto hyidxel xeze baina. Ene zun gurban tolgoi morid yxeba. Xeterxeemorin yxee. Baha, myn Saziin gemeer xojor morid m şiina doro orozo aluulba.

Iime buzagai hyidxelei xdelmeri jabuulza baibaş kseozoi pravleeni ba Ibolgi MTS bolbol Sanziin gegşiige zemede xabaaduulaagyi baixhaa baitagai, xarin tere daismyneeş yjede axalagşa moşon zandaa baihaar baina.

Paartiin-poliitikan xydelmri „Kominteern“ ba „Xubixal“ kolxoozdo hyri jabuuladanagyi. Eneen tuxai Ibolgi somonoi paartiin organizaciin (partoorg Kazakoov) zyhee jamarş anxaral tabigdangyi. Paartiin organizaacai arad niitetei xolboogyi, tedehee xolodozo taharşahan bdalii xaruulxa nege zişee xlee haa:

Yngeregşe zilde „Xubisxa kolxoozoi erxim hain kolxooniguud 7-8 xyn paartida orxiin zorilgoor haişaan dagaşadai gryypede oruulxii mdyylge ygehen baigaa. Temedyylgenь mynee xyrtyzegdeedyi, „Kominteern“ kolxoozdoş myn iime baidatai baina.

Uşar iime baixa tula, Ibogiin MTS-ei direektorii poliitkan talaar orologşo Nikolaajev bolbol kolxoozuud dotorc poliitikan-oilguulaltiin xydemerii ynexeeree hainaar jbuulxa, tende baihan daisaelemeentnyydei uurxaiji yi btasoxizo şadaxa baina geegy? Bodoto baidaliinь xaraayzexede, eneeniii xangaza şdaxagyi xebertei.

Strelaa.

Ulaan-Ydiin PVZ-ai staxaanovtanai, inzeneerno-teexnikiin xydelmerilegşedei hamgaduud ba emegtei xydelmerişedei suglaanai abhan rezoliyyce

Manai Exe oron bolbol komuniis paarti, nyxer Staalinai xyt lberi doro jabaza Oktiaabriiin ugun jixe sotsialiis revoliyyciin xoidteexi ene 20 zil soo yzegdeegyi jixe amzaltii tuilahan baina. Sotsialiizm bolbol manai orondo eseslen ba erjeltegyigeer ilahan baina Xyn ty elenei erxim uxeaetunai yni xelohoo xoişo hanahan hanaan bejelyylegdeze—xyn xyniiigee myl zexee bolboo Tende, kapitaliis gyrengyдte aaişaa bolbol byleg tynejaadcanuudai bajazaxa ba darlaxa yndehe huuri geze segnegdedeg.

Gansaxan le manai orondo delxei deerexi egee yneter kap taal—xynyyd bolno. Manai tyrei Staalin maniii ilgeze hurgana ba manai oronoi azulşulta eeree xaluun inegiaitai baina. Bidener eehediingee paariiin xytelberi doro, iime bodoto ilalranuudii dabaza şadaabdi. Kapitalis xyrieeteigede bainabdi geze, monopoira foladamnai japoonnemecei şpioonuud, xoroton ba ahuurşad eli segdedeg jym gehen nyxer Staalinai zaabariii bidener bata bexieer hamaa jabaxabdi. Bidener bolbol hereemzejee şangadxaza, aradai daisadai elibaa xoroto jabuulgii xaira gamgyi butasoxixo johotoibdi. Staalin Konstituuca soo, xydelmerişen ba tariaaşanai geroilig temeseleer oldohon daişalalga, sotsialiizmiin agun jixe ilaltanuud ton todorxoigoor bişegdehen baina. Staalin Konstituuca soo Soveed Xolboonoi ekspteişyyd yzegdeegyi ynder deere yrgegdehen baina. Gansaxan le, manai gyrende emegteişyyd bolbol agun jixe gyrene, agun jixe grazdaank aauud myn bolno. Soveed Xolboonoi bişe emegteişyydtei negen xamta, sotsialis revoliyyciin 20 zilei oido jireze jabanabdi. Bidener dekaabriin 12-oi yder, Agun jixe oronoigoo tylee ton jixe bajartaigaar, SSSR-ei Verxoovno Soveedai hungaltada, graadaan ujalgaa dyyrgexii negen xyn mete oşoxobdi. Bidener eehediingee duuji imegta, Leenin—Staalinai paartiin xoregte ynen şu gun temesegşedte ygexebdi.

Manai aldarta BK(b) Paarti mandag!

Staalin Konstituuci zoxiooggo—aguu jixe Staalin mandag!

Hungaltiin asuudalaar xenş xytelberilnegyi

Ulaan-Ydiin mixanai kombinaadta hungaltiin beledxel jaaşagyi muu jabana. Ene şuxala asuudalii bejelyylze, xydelmerişedee hungaltada beledxexe tuxai paartkoom ba profsojuuzai organizaacanuud xydelmerilnegyi. Iime deereheenь olonxi xydelmerişediinь hunguuliiin xuulitai tanilsaxahaa baitagai, xezee jamar yder hungalta bolxoo baihaniii xysed medexegyi baina.

Tus kombinaad deere minga şaxuu xydelmerişed ba alba xaagşad xydelmerilze baina. Edenei dunda „SSSR-ei Verxoovno Soveedii hungaxa hungalta tuxai dyrimtei“ tanilsaxa negeş kryzoog emxidxegdeegyi baihaar baina.

Niite-oilguulaltiin xydelmeriii ba agitaatornuudii olxo xeregii partkoom bolbol mestkoomdoo bygediinь naidan daalgaa. Mestkoomoinь tyryylegşe nyx. Deoomin gegşe ene xeregte oktiaabriiin 20-noi yjeer orozo, arai geze 10 agitaatornuudii „oloo“. Edenerenь mynees xyrter praktiis xydelmeridee oroogyi baina. Agitaafornuudainь spiisegte poliitikan talaar naidabarigyi niuurnuud bii baina. Zişeelxede, Romaanov gegşe xorlolgiin xeregte xabaadahan gegdeze paartihaa xajagdahan xyn orolsohon baina.

Kalbaasno ceexiin staxaanov nyx. **Gomboojev** xelexedee: —Verxoovno Soveedai hungaltiin tuxai asuudal manai byxe kombinaadta ton muusa tabigdahan, xerbee manai ceexli abza yzee haa, ceextemnai hungaltiin tuxai negeş asuudal tabigdaagyi,—gene. Bişe bişe ceexnyydenь eneenhee deere bişe baidaltai.

Eneen deerehee medexede, mixanai kombinaadai komuniistnar xadaa, Verxoovno Soveedai hungaltaar daşaramduulan paartin ba profsojuuzai organizaacanuudai urda tabigdahan ene jixe zorilgii myneee xyrter oilgeogyi baina. Partkoomoi, mestkoomoi xytelberilegşed ba komuniistnuudanь olon niitehee taharaza, niite-xydelmerişedii udaridan jabaxa yyrgee bejelyylze şadaagyi ba myn dyngiee ybeşen—ohol nazagai baidalaa usadxaza şadaagyi zandaa baihaniinь eneenhee eli bolno.

C. Nimiin.

BMASSR-ei CGK-ai prezidiymde

BMASSR-ei CGK-ai Prezidiym bolbol, BMASSR-ei CGK-ai geşyyn, Tarbagatain rajoonoi „Pobeditelь“ kolxoozoi tyryylegşe baihan Ivanoov Isaak Paavloviç gegşii gem şyyberiiin xariuusalgada xabaaduulxa gehen respyyblikiin prokurooroi medeeselii nyx. Maaslovhaa sonosoid, tereeniii BMASSR-ei CGK-ai geşyynei zergehee gargaxa ba gem şyyberiiin xariuusalgada xabaaduulxii zybşeexe gebe.

***

BMASSR-ei CGK-ai Prezidiym bolbol BMASSR-hee Byxerosiiin Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai Prezidiymdergede xododoo baixa tylee-legşede BMASSR-hee nyx. **Vintoovkin** gegşii tomilobo

OKTIAABRIIIN AGUU JIXE SOCIALIIS REVOLIYYCIIN XX ZILEI OIN URDA TEE

SOCIALIIZMIIN AGUU JIXE ILALTANUUD

SSSR-ei Aradai azaxuida socialiis sisteema şuud oroilono

Socialiis azaxuin ydeelьne xymzyyrenь	1928 on	1936 on
radai olzodo	44,0	99,1
yxii azyiledberiin vaalova :oduukcada	82,4	99,8
ydee azaxuin vaalova produuk-ıda (kolxoozniguudai ymsiin, ıhalamziin azaxuiji oruulalsaza)	3,3	97,7
aimaanai azyiledberiin zizeg ɔorootto	76,4	100,0
radai azaxuin yiledberiin feon-ɔdo	77,8	98,7

Ene tablica xadaa, SSSR-ei Staalinsk Konstituuciin 4-de-tatьjaaji ton todoor xaruulna. Konstituuciin 4-dexi ьjaa soo xelegdexenь: „SSSR-ei ekonoomikan yndehe ri bolbol azaxuin kapitaliis sisteemii usadxaza, yiledliin zebseg ba xeregselii ezemdexe engei ymsii xalan uulza, xyniii xyn mylzexe jabadalii ygei xehenei aşaar ızahan, yiledberiiin zebseg ba bagazii ezerxexe socialiis :e ba azaxuin socialiis sisteeme myn baina".

ARADAI AZAXUIDA ZORIUULAGDAHAN MYNGEN

Socialiizmiin ton jixe indyystri, tyryy zergiin socialiis xydee azaxuiji bii bolgoxiin tulada, xaanta zasaghaa taharza yldehen teexnikiin, ekonoomikiin ba kylьtyyrne talaar geegdengi jabadalii usadxaxiin tulada, soveed gyren bolbol, aradai azaxuida ton jixe mynгen zeeri zoriuulan tabihan baina.

1924 onohoo 1936 on xyrter aradai azaxuida zoriuulagdahan myngenei oroi xamtanь gexede 180,3 miliaard tyxerig bolxo jym.

„Azaxuin kapitaliis sisteeme bolbol bexi bişe ba togtuurigyi, ene azaxuin kapitaliis sisteeme xadaa oeriingee huuriii ondoo, deede zergiin, azaxuin Soveed sosialiis sisteemede ygexe johotoi geeşe, kriizisyydhee aidaggyi ba kapitaliizmiin şiidxeze şadaxagyi berxeşeelyydii dabaza şadaxa azaxuin gansaxan le sisteeme—ene xadaa azaxuin soveed sisteeme geeşe geze taban zilei dyngyyd xaruulhan baina".

STAALIN, negedygeer tabanzilei dyn, „Leniniizmiin asuudalnuud", xuudaha 512, 10 daxi xeblel.

☼ ☼ ☼

Gaixamşagta jixe socialiis indyystri bii boloo

	Produukca 1926-27 onoi sengeer (miliaard tyxerigeer)						1936 onoi produukca edo onuudai produukcahaa xeden daxin jixeb	
	1913	1917	1920	1928	1932	1936	1913	1917
Byxii tomo azyiledberi	11,0	6,9	1,7	16,8	38,8	80,9	7,3	11,7
Yiledberiiin zebsegei byteelge . .	4,7	3,7	0,9	7,8	21,6	49,1	10,4	13,2
Xereglexe zyilnyydii byteelge . . .	6,3	3,2	0,8	9,0	17,2	31,8	5,0	10,0

Indystrilizaaciin yselte ba ekonoomikiin talaar bejee daangi bolhonoi todo yzyylemzenь xadaa yiledberiiin zer zebseg byteen gargalgiin erid urgahan ydieelьne vees bolno.

Tomo azyiledberiiin byxii produukca soo azyiledberiiin zer zebseg byteelgiin ydieelьne vees 1913 ondo 42,9 proc. ba 1936 ondo—60,8 procent bolhon baina.

SSSR-ei azyiledberi Jevroopodo negedygeer, byxe delxeide xojordugaar huuri ezelebe

	1913 on		1936 on	
	delxei deere	Jevroopodo	delxei deere	Jevroopodo
Azyiledberiiin vaalova produukca	5	1	2	1
Maşiina byteelge	4	3	2	1
Xydee azaxuin maşiina byteelge	5	3	2	1
Traaktornuud	Rosiiido baigaagyi		2	1
Kombaajnanuud	Rosiiido baigaagyi		1	1
Avtomobilьnuud	Rosiiido baigaagyi		6	4
Eneen soohoo aşaanai maşiinanuudanь	Rosiiido baigaagyi		2	1
Elektroeneergi	15	7	3	2
Şuluu nyyrhen	6	5	4	3
Tymerei rydaa	5	4	2	1
Bulad	5	4	3	2
Çernoovaja zed	7	3	6	1
Aliymiini	Rosiiido baigaagyi		3	2
Altan	4	1	2	1
Syperfosfaat	16	13	3	1
Svekloviiçno saaxar . . .	2	2	1	1

TYMER ZAMAI TRAANSPORTIIN AMZALTANUUD

SSSR bolbol tymer zamai aguu jixe derzaava myn.

1913 ondo Rosiiido 58 minga 549 kilometr uta tymer zam baigaa.

1936 ondo SSSR-ei tymer zamai seeti—85 minga 80 kilometr bolzo 1,5 daxin urgaa.

1913 ondo Rosiiido 132,4 milioon toonno aşaa tymer zamaar zeegdehen baina.

1936 ondo SSSR-te 483,2 milioon toonno—4 daxin şaxuu ylyy aşaa zeegdee.

1913 ondo dunda zişeegeer abxada syydke soo 27,4 mingan vagoondo aşadag baigaa. 1936 ondo 86,2 mingan vagoondo syytke soo aşana.

1937 onoi dyrbedygeer kvaartalda syydke soo 100 mingan vagoonda aşaa aşagdaxa.

1913 ondo 184,8 milioon pasaziirnuud zeegdehen, 1936 ondo 991,6 milioon—5 daxin olon pasaziirnuud zeegdee.

Kolxoozoi baiguulaltiin ilalta

	1918 on	1929 on	1930 on	1934 on	1937 on
ɔozuudai too (mingaar)	1,6	57,0	85,9	233,3	243,7
ɔozuudta ailai too (milioonoor) .	0.02	1,0	6,0	15,7	18,5
ktivizaaciin proceent; aaşan allnuudai toogoor . . .	01 medee baixagyi	3,9	23,6	71,4	93,0
lgiin talamaigaar		4,9	33,6	87,1	99,1

SSR-ei xydee azaxui, dainai urda teexi ıgta oroxodoo xojor daxin ylyy jyyme ygene

Xydee azaxuin produukca

	1926-27 onoi sengeer		1937 onoi uridşalan medee.
	1913 on	1935 on	
ızar tariaalangai produuk-. miliaard tyxerigeer . . .	8,0	11,9	16,6
ı13 onoixitoi zişeelhen pro-ɔent	100	148	207
azar tariaalangai ba ma-zalai produukca miliaard ryxerigeer	12,6	15,8	23,0
1913 onoixitoi zişeelhen ɔoceent	100	125	183

Xydee azaxuin maşiinanuudii byteelgen

Xaanta Rosiiin azyiledberi xadaa azaxuin ton jyriin maşiinanuudii byteedeg baigaaşhaa, jixe ysoon tootolgoor byteen gargadag baigaa.

1913 ondo xydee azaxuin maşiina byteexe azyiledberinyydhee gargagdahan byxii produukca 55 milioon tyxerigei baigaa (1926-27 onuudai sengeer). 1936 ondo xydee azaxuin maşiina byteexe azyiledberinyydhee gargagdahan byxii produukca (traaktornuudai sengii ende bagtaalsaad) 2 miliaard 260,8 milioon tyxerigei bolhon baina (1926-27 onuudai sengeer).

1936 on soo socialiis azayiledberi bolbol xydee azaxuida edii şineen maşiinanuudii ygehen baina gebel: 2 milioon 646,4 mingan morinoi xysetei 116.054 traaktornuudii; 42,6 mingan traaktorai kylьtivaatornuudii; oroohoto tariaanai 56,4 traaktorai seejelknyydii; xloopkiin 8,1 mingan seejelknyydii; lioonoi 2,4 mingan seejelknyydii; 3,3 mingan lьnoterbiilknyydii; 7,3 mingan svekloviiçno kombiniirovana seejelknyydii; traaktorai 7,3 mingan sviookio kopaatelьnuudii; (sviookloi maltuurnuudii); traaktorai 2,6 mingan kartoofele—kopaatelьnuudii (xartaabxiin maltuurnuudii); traaktorai 9;6 molotiilkonuudii.

Socialiis azyiledberiin azalai byteesiin urgalta

	Nege xydelmerişenei azalai byteelge 1936 ondo 1913 onoixitoi zişeelhen proceentoor (xubilgagdaagyi sengeer)
ii azyiledberi	308,8
dberiiin zer zebsegei byteelge	327,4
egselei zyilnyydei byteelge	267,4
aal bolbosoruulan yildegşe	353;7
niin	236,0
oko-saarhanai	244,5
ee xooloi	261,8

Gansaxan 1936 ondo—staxaanovtanai xydeleenei tyryyzilde tomo azyiledberide azalai byteese 21 proceent uran ba staxaanovtanai xydeleeji urguulhan de azyiledberide, azalai byteese 26 proceent deeıen baina.

SSSR-ei TARILGIIN TALAMAIN YSELTE 1913 ONOIXITOI ZIŞEELBEL

	1913	1937	1913 onoixitoi zişeelbel talamai jixe bolhoniinь
Tarilgiin byxii talamai	105,0	135,2	30,2
Eneen soohoo Şeniice	31,6	41,4	9,8
Xyben	0,7	2,1	1,4
Lioon—dolgyneec	1,0	2,1	1,1
Saaxarai sviookla	0,6	1,2	0,6
Naran seseg . .	1,0	3,3	2,3
Ogoroodoi edieen	0,5	1,4	0,9
Xartaabxa . . .	3,1	6,8	3,7

Tariaa tarilga

	Miliaard pyydeer
Dainai urda tee . .	4—5
1925 ondo	4,4
1930 ondo	5,1
1933 ondo	5,5
1937 ondo (uridşalgiin medee)	6,8

*)SSSR-ei Tyseblelgiin Komiisiin Aradai azaxuin byridxelei Centraalьna ypravleeniiin xeblelde beledxeze baihan ba partizdaataar xeblen gargagdaxa, „Soveed zasagai 20 zil" geze sugluulbarihaa abtaba. Manai gazeeta bolbol C. O. „Praavdada" garhaniii xuriaamzalan orşuulba.

Salin xylehen

Azalai byteesiin tyrgeer urgaza baihan deerehee salin xylehenş şuud urgaza baina. Byxii aradai azaxuida xydelmerişen ba albaxaagşadai salin xylehen dunda zişeegeer 1924-25 onuudta 450 tyxerig baigaa, 1936 ondo 2 minga 776 tyxerig boloo. Myn ene zilnyydte tomo azyiledberiiin xydelmerişen ba albaxaagşadai dunda zişeegei salin xylehen 366 haa 2862 tyxerig xyrter urgaba.

ŞATAR

Amsterdaam, 31. (TASS). Aliooxin ba Ejve xojoroi maatçiin arban negedexi paarti tensebe.

Maatçiin too—7:4 Aliooxinai olzodo.

ENENEI URDA TEE TARIAAN XENEI GARTA BAIHANAA, MYNƟƟ XENEI GARTA OROOB

	Tariaanai vaalovai produukca		Tariaanai tovaarna produukca	
	Milioon pyyd	proceentoor	Milioon pyyd	proceentoor
XAANTA ROSIIIDO:				
Pomeeşiguud . . .	600	12,0	281,6	21,6
Kulaaguud	1900	38,0	650,0	50,0
Ygeitei ba dunda şadaltan	2500	50,0	369,0	28,4
Oroi xamtadaa	5000	100,0	1300,6	100,0
SSSR-te 1935-36 onuudta:				
Socialiis azaxui . .	5210,6	95,0	1823,1	96,5
Tereenhee: eldeb sisteemiin sovxoozuud . .	655,8	11,9	241,1	12,7
Kolxoozuud . . . ,	4554,3	83,1	1582,3	83,6
Ymsiin azaltai tariaaşan	275,7	5,0	70,0	3,7
Oroi xamta	5486,3	100,0	1893,4	100,0

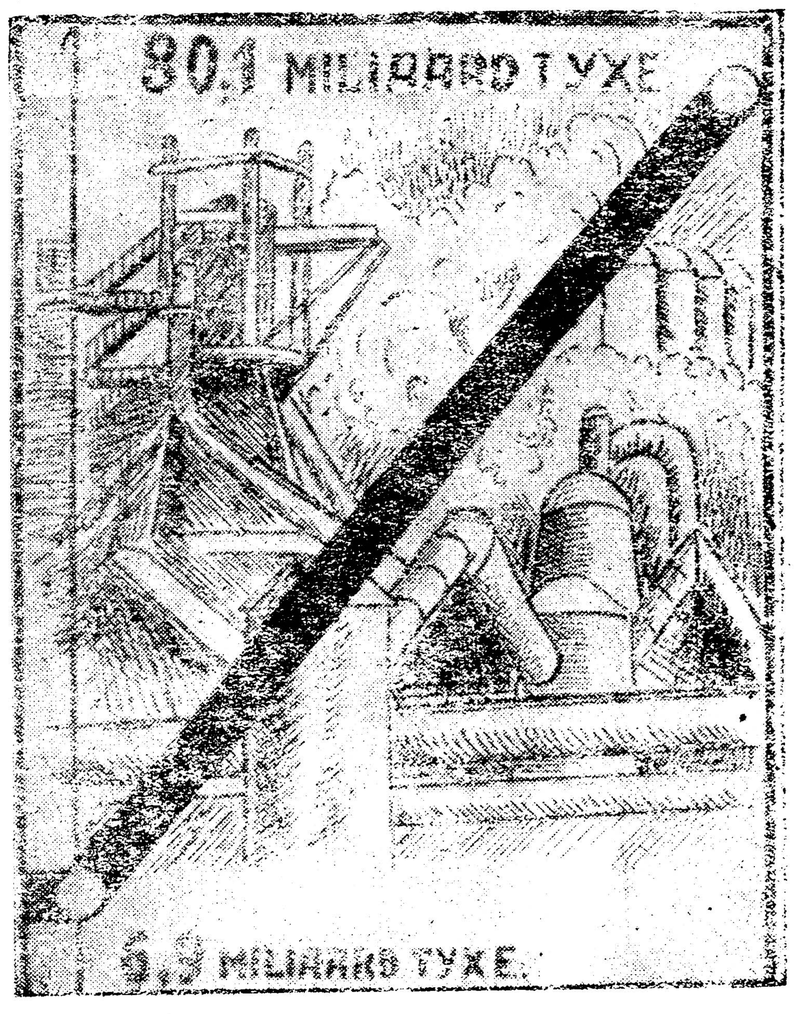

Revoliycioonno sobiitiin kalendaarь

1917 onoi oktiaabriin 29 (16)

RSDRP (bolьşevikguudai) Centraalьna Komiteed bolboi paartiin organizaacanuudai tyseelegşedtei zebsegte vosstaani tuxai asuudalii zyolonon baina... Zebsegte vosstaani beledxexe tuxai Leenineer duradxagdaasan rezoliyyee abtanan baina. Predaatelьnuud Kaamenev ba Zinoovьjevuud Leeninei duradxalda zyrşeze garaa yrgehen baina.

„Rossiii ba Jevroopa dotoroi angiin temeselei politikan anaaliz deerehee ton erid, ton aktiivna politiin xeregteinь garza baina, terenь xadaa gansaxan zebsegte vosstaani bolxo baina" (Leenin toom XXI xuudaha 332) geze Leenin ene zasedaani deere oerlingee eldxei soo xelehen baina.

„Paartiin urgasa aixabtar jixe xemzeede xyree. Paarti bolbol dyrben zuu mingaihaa deeşe bişi negedxene gee tooloxoor bolno. Myn tereebşelen mangai nyteen ilaugajaa soveeduudta, myn aarmida, floodto jixeer urgaa" geze nyxer **Sverdloov** ene zasedaani deere medeesehen baina.

Rajoonoi tyleelegşed xydsegei baidaii elryyien xelehen baina.

Oloniite bolbol vosstaanida mederelteigeer beledxeze baina geze delegaaduudai negen xelehen baina. Xerbee piiterei xyuelmerişed zebsegtegdehen baibal mynee yilsede baixa hen. Olonnte bolbol loozung ba zebseg xylieeze baina. Olonnite yilsede urasaza garaxa hen, jyyn gexede tedeneriii yiexelen xylieeze baina.

Nyxer Staalin oerlingee yge soo ligeze medyyiee hen:

„Napadieeni xylieexe jonotoi geze xelsexede bolxo baina, zygoer napadieeni geeşeninai jyyn geeşeb geze oilgoxo xereg tei; taixanai yne sengei yrgedeige, donskoi rajoondo kazaaguudai elsgeige ba busad edc bolbol napadieeni geeşei daa. Xedii boltor xylieexe geeşeo, xerbee seregei napadieeni bolxogyi jyyme haanь, Kaamenev ba Zinoovьjevuudai duradxadag zyil bolbol kontrrevoliyycii emxideexe jabadaida xyrgene: bide tanaldaagyi suxariza bainaar byxii revoliyycee alda xaa bainaodi.

Kontrrevoliyycii emxiziryyixe ygein tula, bidener oehedteo jyynde yder ba eixe baidalai şilelgii olgoze şadaxagyi biedi" (Leenin) toom XXI, xuudaha 500-504).

CK-ai xaaltatai zasedaani deere vosstaanii praaktikan talaar xyteiberiixe Vojeenno revoliycioonno Ceentrii nyxer **Staalin** tyryyteigeer baiguulagdahan baina.

Leenin (oktiaabriiin 16-17) **„Nyxeute biseg"** gehen zyii bişeze, tereen soogoo vosstaanida zyriiien buzagai Ştreixbreexirnyyd Zinoovьjev ba Kaamenevuudai goldonь xyrter kriiti kovaalhan baina.

1917 onoi oktiaabriiin 31-(18)

Zinoovьjev ba Kaamenevuudai buzagai predaatelьstvo bolbol zebsegte vosstaanii emxidxexe tuxai jamarş hedelgii bejeeee abxii „sagai baldai deerehee" arsanaodi gehen zyilii „Noovajaa zizaь" gazeetiin 156-xi noomerta Kaamenev xadaa oerlingee ba Zinoovьjevd nerehee tolilohon baina.

Predaatelьnuud Zinoovьjev ba Kaamenevuudaar uridşalan herengiilgdehen sag zuurnn zasag bolbol xylieeze deze baigaa bolşeviiguudai bosolgiin urdahaa ered şanga xemzee abxa geze togtoohon baina.

Leenin bolbol **„bolşeviig paartiin geşyydte"** gehen bişeg dotoroo Zinoovьjev ba Kaamenevuudai buzagai predaatelьstvii elryylen gargaza bişehen baina.

„Rabooçii Pyyti" geze gazeetada Keerenskiin xaahan xydelmerişedei gazeetьnuudai spiiseg tolilogdohon baina.

ijyyiiin 5 haa sontiaabriiin 5 xyrter iimenyyu rabooçe oorganuud xeagdahan baina:

1. **„Praavda"** C. O. RSDRP (redaagcanь butasoxigdohon)
2. **„Soldaadai Praavda"**—RSDRP iin Seregei organizaaciin oorgan.
3. **„Goolos Praavdii"**—Kronştaacai Komiteedai Oorgan.
4. **„Volnaa"**—Gelьsingfoopskiin Komiteedai oorgan.
5. **„Borьba"**—Cariicinai Komiteedai oorgan.
6. **„Prikybaanskaja Praavda"**—Ekaterinodaarskiin Komiteedai oorgan.
7. **„Rabooçii"**—Kazaanai Komiteedai oorgan.
8. **„Okoopnaja Praavda"**—Riigesk Komiteedai dergedexi seregei organizaaciin oorgan.
9. **„Voroneeseski Rabooçii"**—Voroneezskiin Komiteedai oorgan.
10. **„Zvezdaa"**—Minsk Komiteedai oorgan
11. **„Uraalai Praavda"**— (tipograafiinь tamagadaa)
12. **„Rabooçii ba Soldaad"**—
13. **„Proletaarii"** — RSDRPiin C. O.
14. **„Voolьnii Streiook"**—Fabriş streiooguudai oorgan.
15. **„Ytro Praavdi"**—Reveeliiin Komiteedai oorgan.
16. **„Moolot"**—Minskiin Komiteedai oorgan.
17. **„Rabooçii"** — RSDRPiin C. O.

(„Rabooçi Pyyti" geze gazeetiin 1917 onoi 39 dexi noomerhoo)

1917 onoi nojaabriiin 1 (oktiaabriiin 19)

Sag ziariin zasagai seregyyd Kaluuzeskiin soveedii butasoxiee. Bolbşeviig hanaasai Kaluuzeskiin garnizoon bolbool zebsegte zyrişelge xehen baina.

Leenin bolbool RSDRP (bolbşeviguudai) CK-ta bişehen bişeg soogoolgeze, Zinoovьjev ba Kaamenevuudai paartihaa gargaxii erinen baina. „Oerligee xyndeldeg paarti bolbool oehedlingee dunda Streixbreexirstva ba Streixbreexirnyydii teseze şadaxagyi. Enenь laatai. Zinoovьjev ba Kaamenevuudai paartigyi gazeetada bişehen zyilde ixeer bodoxo byri, tedeehei aaşa bolbol dyyren sostaavaaraa Streixbreexirstvo bolxonь iiam byri arsaşagyi bolno" geze Leenin bişee hen.

Saaşanь:

„Ene xojor niuurai bodoxojoo urdanan xemzeeleşegyi buzagainь xadaa Staaçeçniguudai tysevii kapitalistnuudta ygehen xereg baina, tiin bideneret xeelelde bişengyi abiaagyi baixadaamnai xenş haa xeregiinь tiimei baigaa geze taaxa baina".

Saaşanь:

„Ene gyised sostaavaaraa Streixbreexirstvo bolno. Tiime tuladanь (edenerei taharalgiin ajuul xyrgeze baihan tyleenь) ede xojor Streixbreexirnuudii, xezee tunxaglaxaar bolxononь tunxaglaxiin erxii oehedteo yldeegeed, paartihaa gargaxii erineb" (Leenin, toom XXI, xuudaha 353-356)

1917 onoi nojaabriiin 4 (oktiaabriiin 20).

Leenin bolbol „Eseerei paartiin tarlaaşaoit şineer mexeelge" gehen statьjaa bişehen baina.

„Tomeeşiguudai ymaiin gazar ezemşeegii tyrgeer usadxaxiin tylee, tarlaaşadta byxii gazarii tuşaaza ygexiin tylee, ton tyrgen taaramzatai eb nairamdaii duradxaxiin tylee byxii zasagii soveeduudta ygexe tuxai ygiin garaad orixodukaeeduud, kapitalistnuud, pomeeşiguud, menьşeviggyyd ba eseernyyd bolbşeviguudai urdahaa zyrşeze, jixe obtelgeer uilldaa gargadag baina.

Eserei paartiin jaaza tedeeniii mexeihii, jaaza tedeeniii pomeeşiguudta ygehii tarlaaşad medeze abag.

Gansaxan xydelmerişenei paarti, gansaxan bolbşeviguud xada meteer ba esestee xyrter, ygeitei tarlaaşadai ba byxii azai şadai interesiin tylee kapitalistnuudta zyrize baihii tarlaaşad medeze abag". (Leenin, toom XXI xuudaha 361)

Nyxer Staalinai bişehenlini:

„Soldaaduud xydelmerişedheo xozomdoogyi. Niisleloi garnizoonoi poolknuud ba rootonuudai komiteeduudai yşee ysegelderei suglaannuud deegyyr, tedener revoliyyee ba tereenei Voozdь, Petrograadai Soveedii ybsyygeeree xamagaai xaodi, tereenei tyryyşiin guudalgaar buu barin zagsaxaodi gehen ujalganuudii ton olonxiooroo abnan baina.

Xydelmerişed ba soldaaduud daimnai baidal iime baina".

(1917 onoi „Rabooçi Pyyti" gazeetiin 41 dexi noomerhoo abhan TASS-iin bişeghee orşuulagdaba).

Zeneevede baigaa untaaxai oron

„Pariiz", „kanaar anşeene"

Ene bolbol Liigi naaciin seesiin urda tee bolhon jym. Ulas xoorondiin ene suuta zurgaanai generaalьna sekretaarь, nojon Avenoolь niyideneigee niaagaha arşan baiza, namtai uulzaba.

Ene xyn bolbol olon hara soo byxeer untaza baigaa.

— Jaaxaa namai heriyylnebte?—geze tere xyn mynee barad gese duugarxanь xa geze hanagdaxaar baiba.

Teed, tiime bişe, ene çenoovnig bolbol oerlingee hanamzii xelexedee tonş getyyr, gedergee bodozo duugardag.

Ene xyn xamuur bariaad, Liigi naaciin ordonoi zaal soogtur jabasagaaba. Ariuun seber bolgoxo aixabtar şuxaia baihan baigaa. Xaa xaanagyi tooho şoroi darazaraiood ba abaaxain şylehenyyd hanziildaza baiba.

— Manii oroidoo martazarxiba,—geze nojon Avenoolь jengyyrxen duugarba.

Tiibe jaabaş ene xyn bolbol namaiji xoohon xyndii ordoo sooguur jabuulxa hen bi geze iiag durataixanaar duradxaba. Orson toiron sib gexe şimeegyi baiba. Dolxoin baidalnaa xolo baihan şingteer hanagdaxa baiba.

— Jamar zigtei agalag, abiaagyi jym geeşeb,—geze nojon Avenoolь gybed gene. Baha, iigeze omogorxon duugarna:

—Bide ende xamag jyymii xagşuulza baidag xyindi.

Eneexen yjede xonxo xoniinoxo abiaan duuldaba. Nojon Avenoolь ybeşentei aimxaigaar sşobo. Tiibe jaabaş, yydee neebe.

Enenь xalaa bişiixan xitad xyn baiba. Parliziin bylьvaarnuud deere şara şaraitai nai maaşanai bariza jabadag şingi tiime çemodaan tere xyn gartaa bariaad baiba. Ene xyn hain hanaataigaar mihed geed, xuilaza boohon saarha harbaiba tereen deerenь iigeze bişeetei baigaa, „Buruuşaalga, Liigi naacada xandaxa bişeg".

Nojon Avenoolь tereeniii gedergenь tylxieed:

—Ygei... ygei...

Geed, tere xynei xamar doronь yydee xab geter xaazarxiba.

—Xerbee edeende erxe syləə ygee haa, tedenhee amar jyyme garxagyi baixa—geze xelebe.

—Mynee yjede Ispaanida,.. Xitadta dain bolzo baina,—geze Taa medene gyi?—geze bi asuugaab.

Ene xyn mihed gebe.

—Tiime jym aal?—geze etigexeggyi xeberteigeer gybed gebe.

—Tiin geter, bi jyrdeeş gazeeta unşagşagyib, geze duugarna.

Ene oerlingee xeze baihan jyymii jaaralgyigeer yrgelzelne. Komoodoi xairsag neegeed, naftaliintai şaariguudii tereen soo adxaba.

—Eneen soo bidener agresoorto esergyysehen saanksiin saarhanuudii xadagalhan bainabdi,—geze ene xyn namda elidxen xelebe.

Genete xurxiraxa abiaan duuldaxadanь, bidener soşozo xaraixaar bolbobdi.

—Ede bolbol buu zebseg xuriaaxa komiisa geeşe,—geze nojon Avenoolь xelebe. Tiigeed, enxe amagalan untaza baihan ybeedii namda xaruulba.

—Edener xadaa xemgyi jixe xydelmeri byteegee, tanai medeheer, arbaleedai probleema bolbol poliitiguudii xodo honirxuulza baigaa jym,—gezeene xyn xelene. Urda sagta ene aidahatai buu zebseg-i bii bolxodonь, syme ceerkovь bolbol tereeniii xorixo tuxai zuurşalga xehen jym. Yni udaan arsaldaan buliaaldalgan bolhon aad, jamarş yre garaagyi. Hyyldee bolxodoo, bidener oerlinxice abaabdi. Mynee yjede, arbaleedii xorimzoloxo geze negen duugaar şiidxebe.

Baraa asardag xyn jirexedenь, miniii viziit—uriaal tahaldaxa bolbo. Ene xyn bolbol honor hergegeer untadag uladuudai oehediingee şixe byg ledeg tiime voskovoi şaariguudii asarba.

—Ene xadaa delegaaduudta zoriuulagdahan jym,—geze nojon Avenoolь medeesebe.

— Jaaxaa?

Tiixedemni, Liigi naaciin generaalьna sekretaarь xariuusaxadaa.

—Tedener pyyşkiin homonoi teherxe aixabtar abiaanuudii duulxagyin tylee şixee byglexe jym,—geze xelebe.

(„Za rybizoom" zyrnaalai № 28 (163).

SSSR-ei Gadaadiin xudaldaan

(1937 onoi janvaarь—sen tiaabrь)

SSSR-ei gadaadai xudaldnai Arkomaadai Glaavna moozenno ypravleeniin deegei johoor, SSSR-ei gadda xudaldaanai byxii erjtenь ene onoi 9 hariin tosoo 2231,3 milioon tyxebolno. 1936 onoi ene yjebyxii erjeltenь 2014,1 milliotyxerig bolhon baigaa. Gadda xudaldaanai erjelte, engeeer abxada, yngeregşe zilxihee 217,2 milioon tyxerigeylyylegdehen baina.

Erjeltiin byxii dyngei 121 milioon tyxeriglinь eeksport (gargaxa edlel) ba 1,01 milioon tyxerigiinь iimport (oruulxa edlel) xaboadara bna.

1937 onoi janvaarьhaa tiaabrь xyrterxi sag soo SSSR-ei eeksportiin 28 proceentonь xydee azaxuin vaarnuud, 72 proceente azyiledberiiin tovaarnuud bxo baina. SSSR-ei byxii iiportiin 91,9 proceent azaxuşanartai tovaarnuud ba proceentenь xyn zonoi xerelexe tovaarnuud bolxo bgaa.

Ene sagai xuraaaa soo gdaada gyrenyydtei SSSRxehen xudaldaanai erjyylgi xemzeegei talaar Velikobriani negedexi huuri ba XAŞ xojordoxi huuri ezelexe bain (TASS).

Xariuusalgata redaaktorii tyr orologşo V.LODOOJE

Selengiin „VOSTOKOPTIIDAI" treestiin STOLOOVA

Hain yder sooguur kolektiivuudai ba ail bylenerei

VEEÇER YNGERGELGEDE

edice xooloi ba arxiiin zyilnyydeer dyyren stool beledxelnyydii gertenь abaaşaza ygexeer

ZAXIL ABNA

Eneentei xamta stoloovo bolbol hain yder sooguur eldeb duranai amtata (130 janziin) bliyydtei xaluun ba xyiten edieenyydii xudaldana.

Stoloovo bolbol ygleenei 8 çaashaa hyniiin 12 çaas boltor xydelmerilxe. Myn bajaan, skriipke zergiin myyzekenyyd naadana.

Zaxil abalga 1937 onoi nojaabriiin 1-hee nojaabriiin 9 xyrter jamarş sagta abtana.

Kyyxni-kylinaaranь nyx .Şeefa gegşiin xyteiberi doro xydelmerilne.

DIREEKCE.

Burmontoorgiin ynivermaag №-2

Leeninei yilice №-24

Xudaldaanda gargagdaxa tovaarnuud gebel: ereşyyiei ba exeneiei ojomoi xubsahanuudi, eldeb janziin mexovoi izideelinyyd, ybei zuhai maigai, gutalnuud, parfiymeeren eldeb janziin odekloon, ayxii, pyyar, griim, siypriizne xairsaguud ba myn g lanteeren eldeb zyilnyyd xudaldaanda bii

AŻAXUIN TAHAGTA

Stolooviin ba sain amhartanuud, skobiaanno ovsatr-argamza, eşegii, şire g m.

Yniversaalьna kyibimagazlin №-2

Leeninei yilsee №-20

Xudaldaanda ele triin xeregse'nyyd laampa, armatyyra, xargii zanai xeregselnyyd, sportiivna xeregselnyyd, eldeb naadx urnuud, joolokiin, gojoelt nuud, hurguuliiin bişelgede xamaatai xergselnyyd, digraam, kaarta g.m. bişe tuhalxa xeregselnyyd eldeb janziin portreetnuud, myzekaalьna instrymee tnyyd, radioo prijoomniguud, radioola, motociikl, foto-apparaduud ba tereenei xeregselnyyd.

Meebeliiin yniversaalьna maagaziin №-20

Leeninei yiiein №-20

Xudaldaanda janza byriin meebelьnyyd, zoolexen garnituura, otomaankii taktii, kyşeetkii, zoolen kreesi, ajanai krovaati, matraasnuud bşegei ba kancellaarai bolon obeedoi stoolnuud, şifonьjeernuud, nom xexe eldeb şkaafanuud, xyygedei garnituuran karniiza, portreeduudii xexe raamagnud, komoodonuud, eldeb abazuuranuud.

Ene magaziin bolbol zaxilabxa ba zaxigşadai gertenь abaaşaza ygexe.

Ygleenei 9 çaashaa ydeşiin 5 çaas xyrter magaziin xydelmerilxe.

DIREEKCE.

KINOO KEAATRNUUDTA

„PROGREES" KINOODO	„ERDEM" KINOODO
„Bide Kronştaadhaa"	„Xoito pooliys"

geze honin kinoonuud garza baina.

Kaaparis Stepaan Antoonoviçiin nere deere ygtehei 155135 noomertei nege zilei paaspot ba şooferai kyyrdyyrgehenei spraavka xulgaida abtahan tula, ynen bişedi tooloxo.

Burmontoorgiin bakaleejne—Gastranomiiçesk magaziin №22

Hain yder sooguur xudaldagdaxaed tovaarnuud:

Şaraluulhan ba sliivogai bolon malai eldeb soortiin tohon; jixe şilelgiin kolbasii ba kabçoonion izdeeli; zagahanai, mixanai ba fryyktiin konseervenyyd, dabhalhan ba kobçoonii zagahan, oomyliiin ikraa; konseervalhan hyn; eldeb janziin varieeni; şine urgasiin fryykt, jaabolka ba arbuuza; gutaxagyi bolgohon ogyyrcii; nastojka, naliivka ba konьjaak gexe metiin vinograadai arxin jixe şilelgiin ba eldeb soortiin baixa; toort, piroozin, keeks (maxaroon' vermeşeel); zyyn zygei amtata zimesyyd duran byriin ba eldeb soortiin baixa.

Magazinda zaxilal stool emxidxegdexe, Ediee xooloi zyilii zax gşadai zaxilai johoor ger gertenь abaaşaza ygexe. Zax l xegşed bolboi №5-45 telefoonoor gy, ali bejeeree jireze zaxil yexe. Zaxilai stool ygleenei 10 çaashaa ydeşiin 9 çaas boltor xydelmerilxe.

Magaziin bolbol veeçernyydte, byfeedyydte, bajarai zasedaaninuudta ba xyygedei ygleenei sailalganda xereglexe ediee xooloi zaxil abna. Hain yderei demonstraaciin bolzo baixa yjede ed tovaarai nyydel xudaldaa emxidxexe.

Magaz in bolbol ygleenei 8 çaashaa hyniiin 11 çaas boltor xydelmerilexe. Nojaabriiin 7-noi yder yderei 3 çaashaa hyniiin 11 çaas boltor xudaldaagaa xene.

AADRES: LEENINEI YILSCIIN, №23 „REKOORD" RESTORAANTAI ZERGELEE.

D reekce.

NIITIIN EDIEE XOOLOI TREESTIIN №1 STOLOOVO

Oktiaabriiin hain yder sooguur

Byxe assortimeentiin xaluun ba xyiten edieenyydii kolektiivuud ba ailai gerte abaaşaza ygexeer zaxil abna.

Kyyxni kylinaar Popoov gegşiin xytelberi doro xydelmerilene.

№1 stolooviin DIREEKCE.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, [illegible], 19. Телефоны редакции: отв. редактор — 3-44, отв. секретарь — 3-23, сельхозотдел—7-55, промотдел—5-07.

Noomer gargagşa N. CEBEENOV. Verestaalagşad C. DAMBAAJEV ba C. BATUUJEV BMASSR-ei Azyiledberiiin Arkomaadai tipograafi Ypolgaviiit 1237